

GYAKORLATI ÚTMUTATÓ TÁMOGATÁS VISSZAFIZETTETÉSÉT ELRENDELŐ BIZOTTSÁGI HATÁROZAT ESETÉN A VISSZATÉRÍTÉS KAMATAINAK SZÁMÍTÁSÁHOZ

GIBA GÁBOR¹

Az Európai Bizottság (Bizottság) támogatás visszafizettetését elrendelő határozata esetén a jogtalanul igénybe vett állami támogatást kamatos-
tul kell visszafizetni. Jelen útmutató célja, hogy összefoglalja, hogy a
Bizottsága a visszafizetendő támogatás kiszámításra vonatkozóan mi-
lyen gyakorlatot tart elfogadhatónak.

I. Az alkalmazandó joganyag

Jelen útmutató az alábbi dokumentumokra hivatkozik:

- A jogellenesen nyújtott támogatások visszafizettetése során alkalmazandó kamatlábakról szóló bizottsági közlemény² (továbbiakban: 2003. május. 8-i közlemény);
- 794/2004/EK rendelet *az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról* szóló

¹ A szerző a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium szervezeti keretén belül működő Támogatásokat Vizsgáló Iroda munkatársa. Jelen összefoglaló a szerző saját véleményét tartalmazza, és nem tekinthető a Támogatásokat Vizsgáló Iroda hivatalos véleményének.

² HL C 110., 2003. 05. 08., 21. o.

659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról³ (továbbiakban: 794/2004/EK rendelet) V. fejezet (“a jogellenes támogatás visszatérítésének kamata”) 9–11. cikkei;

- 271/2008/EK rendelet az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló 794/2004/EK rendelet módosításáról⁴ (továbbiakban: 271/2008/EK rendelet) 3–4. cikkei.

A Bizottság annak érdekében, hogy a visszafizetetéshez alapul vett kamatlábak a lehető legjobban közelítsék a valós piaci kamatokat, évente megállapítja a referencia-alapkamatláb nagyságát és soron kívül is aktualizálja, ha az ehhez alapul vett kamatláb – Magyarországon a BUBOR – 15%-nál nagyobb mértékben változik. A visszatérítési kamatláb a referencia-alapkamatláb 100 bázisponttal növelt értéke.

A Bizottság a kamatlábakat „A Bizottság közleménye a referencia-kamatláb és a leszámítolási kamatláb megállapítási módjának módosításáról” című közleményben⁵ leírtaknak megfelelően állapítja meg. A referencia-kamatlábak elérhetők az interneten⁶ is. A visszafizetési kamatlábak jelenlegi módon történő számítása csak 2008. július 1-jétől érvényes⁷, ezért a korábbi esetekre az előbb említett honlapon közzétett kamatlábat kell alkalmazni a 100 bázispontos felár hozzáadása nélkül, ugyanis akkor még a közzétett kamatlábak tartalmazták a felárat.

II. A szabályok összefoglalása

Az alkalmazandó szabály mindig a Bizottság visszafizetést elrendelő határozatának a Hivatalos Lapban való publikálásakor hatályos szabály. A visszafizetési kamatlábakat a támogatás nyújtásának kezdő dátumától kezdve kell figyelembe venni (még akkor is, ha ez korábban

³ HL L 140., 2004. 04. 30., 1–134. o.

⁴ HL L 82., 2008. 03. 25., 1–64. o.

⁵ HL C 14, 2008. 01. 19., 6–9. o.

⁶ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

⁷ A Bizottság közleménye a referencia-kamatláb és a leszámítolási kamatláb megállapítási módjának módosításáról, HL C 14., 2008. 01. 19., 6–9. o.

történt, mint a visszafizetés rendjéről szóló hatályos joganyag hatályba lépése), egészen addig, amíg a támogatás visszafizetésre, vagy – a Bizottság egyetértése esetén – zárolt számlára nem kerül.

Az alábbi tábla összefoglalja, hogy a visszatérítésre mikor milyen szabály volt alkalmazandó.

Határozat időpontja	Alkalmazandó szabály	Alap(vető) elvek
2003. május 8-a előtt	nem volt	A visszafizetést elrendelő bizottsági határozat által megadott számítás vagy a tagállami jogban alkalmazott, vagy az esetjogon alapuló kamatláb alkalmazása is megfelelő lehetett.
2003. május 8-tól 2004. május 19-ig	2003. május 8- i közlemény	A támogatás első részletének nyújtásakor érvényes referencia ráta, mely <u>ötévente</u> felülvizsgálendő.
2004. május 20-tól 2008. április 14. között	794/2004/EK rendelet	
2008. április 14-e után	271/2008/EK rendelet	A támogatás első részletének nyújtásakor érvényes referencia ráta (2008.07.01-től referencia-alapkamatláb (reference rate) +100 bázispont), mely <u>évente</u> felülvizsgálendő.

1. A visszafizetendő összeg kiszámítása (2008. április 14-től érvényes szabályok szerint)

Példánkban olyan támogatás visszafizetésére vonatkozóan számítottunk kamatot, mely esetében a támogatás nyújtásának dátuma 2007. március 24., a visszafizetésre vonatkozó döntés 2008. szeptemberében született. Az érintett tagállam Magyarország, a támogatás összege 2 millió forint és a visszafizetés dátuma 2009. december 31.

1.1. A Kamatos kamatozással való számításra vonatkozó alapformula

$$\text{Jelenérték} = \text{Múltbeli Érték} \times (1 + \text{kamatláb})^{\text{évek}}$$

Ha a visszafizetési időszak hossza nem egész években kifejezhető, ki kell számolni az éven belüli napok számát, és ezt a hatványkitevőben meg kell jeleníteni, a következő módon:

$$\text{Jelenérték} = \text{Múltbeli Érték} \times (1 + \text{kamatláb})^{\text{napok száma} / 365}$$

Példánk alapján (2009. december 31-i visszafizetés esetén) a formula a következő:

$$\text{Jelenérték} = 2\,000\,000 \times (1 + 2007. \text{ 03. 24-i kamatláb})^{365/365} \times (1 + 2008. \text{ 03. 24-i kamatláb})^{365/365} \times (1 + 2009. \text{ 03. 24-i kamatláb})^{282/365}$$

1.2. Az alkalmazandó kamatláb

A számításban az első egyéves időszakra mindig a támogatási nyújtásának időpontjában érvényes kamatlábat kell figyelembe venni, majd e helyett évente a támogatásának nyújtásának évfordulóin érvényes kamatlábakat kell alkalmazni. A 2008. július 1-je előtti időszakra vonatkozóan a referencia-kamatlábhoz 100 bázispontot kell adni, az ezután publikált referencia-kamatlábhoz viszont nem, mivel azok ezt már tartalmazzák.

Egy Magyarországon 2007. 03. 24-én nyújtott és 2009. december 31-ig visszafizetett támogatás esetében az alábbi táblázatban megtalálhatók azok a referencia-kamatlábak és referencia-alapkamatlábak, melyek érvényben voltak, valamint azok a visszafizetési kamatlábak, melyeket a számításhoz használni kell:

⁸ 282 nap telt el 2009. március 24-e és 2009. december 31-e között.

Referencia -kamatláb Magyarországra vonatkozóan	Visszafizetési kamatláb
2007. 01. 01 –2007. 12. 31. 8,54%	2007/03/24-től 2008/03/23-ig 8,54% (100 b.p. nélkül)
2008.01.01–2008. 05. 31. 7,58%	
2008.06.01 –2008. 06. 31. 8,72%	2008/03/24-től 2009/03/23-ig 7,58% (100 b.p. nélkül)
2008.07.01 – 2008.12.31. 8,58%	
2009.01.01–2009.10.30. 10,01%¹	2009/03/24-től 10,01% + 100 b.p. = 11,01%

A példa alapján tehát a 2009. december 31-én visszafizetendő összeg:

$$\text{Jelenérték} = 2\,000\,000 \times (1 + 8,54\%)^{19} \times (1 + 7,58\%)^1 \times (1 + 11,01\%)^{282/365}$$

$$\text{Excelben: Jelenérték} = 2\,000\,000 * (1,0854)^{19} * (1,0758) * \text{HATVÁNY}(1,1101; 282/365)$$

$$\text{Jelenérték} = \mathbf{2\,531\,618,36\,Ft}$$

2. A visszafizetendő összeg kiszámítása a 2008. április 14-e előtt érvényes szabályok szerint

2.1. Kamatos kamatozással való számítás

A kamatos kamatlábak alkalmazására vonatkozó szabályok (a 2003. május 8-i közlemény és a 794/2004/EK rendelet) megegyeznek a fent ismertetettel, azzal a különbséggel, hogy az alkalmazandó kamatlábat 5 évente kell váltani az előbbieken ismertetett évenkénti váltás helyett. A kamatlábhoz itt sem kell hozzáadni a 100 bázispont felárat, kivéve, ha az adott ügyben hozott határozat másként rendelkezett.

⁹ Referencia-alapkamatláb

2.2. Egyszerű/nominális kamatozással való számítás
Éves időszakra számított egyszerű kamat a visszafizetendő összeg nominális értéke alapján. Az alkalmazandó kamatláb a referencia-kamatláb. A kamatlábhoz itt sem kell hozzáadni a 100 bázispont felárat, kivéve, ha a határozat másként rendelkezett.

Melléklet

794/2004/EK rendelet az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról¹⁰ (továbbiakban: 794/2004/EK rendelet) V. fejezet 9–11. cikkei módosítva 271/2008/EK rendelet az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló 794/2004/EK rendelet módosításáról¹¹ 3–4. cikkei által (konszolidált szöveg)

V. FEJEZET A JOGELLENES TÁMOGATÁS VISSZATÉRÍTÉSÉNEK KAMATA

9. cikk

A kamat meghatározásának módszere

- (1) Amennyiben külön határozat másképpen nem rendelkezik, a Szerződés 88. cikke (3) bekezdésének megsértésével nyújtott állami támogatás visszatérítése esetén alkalmazandó kamatláb a Bizottság által minden egyes naptári év előtt meghatározott éves százalékos kamatláb.
- (2) A kamatlábat úgy kell megállapítani, hogy 100 bázisponttal kell növelni az egy évre vonatkozó pénzügyi kamatlábat. Amennyiben ezek az adatok nem állnak rendelkezésre, a három hónapos pénzügyi kamatot, vagy ennek hiányában az államkötvények hozamát kell használni.
- (3) Megbízható pénzügyi kamatláb vagy kötvényhozam, vagy azzal egyenértékű adatok hiányában, illetve rendkívüli körülmények

¹⁰ HL L 140., 2004.4.30., 1–134. o.

¹¹ HL L 82., 2008.3.25., 1–64. o.

esetén a Bizottság – az érintett tagállammal (tagállamokkal) szoros együttműködésben – eltérő módszerrel, a rendelkezésére álló információk alapján határozhatja meg a visszatérítési kamatlábat.

- (4) A visszatérítési kamatlábat évente felül kell vizsgálni. Ennek alapján az alapkamatlábat az adott év szeptemberében, októberében és novemberében jegyzett egyéves pénzügyi kamatlábak alapján határozzák meg. Az így kiszámított kamatlábat a következő év egészében alkalmazni kell.
- (5) Tekintettel a nagymértékű és hirtelen ingadozásokra, a kamatlábat minden olyan alkalommal aktualizálni kell, amikor a megelőző három hónapra számított átlagos kamatláb több mint 15%-kal eltér az érvényben lévő kamatlábtól. Az említett új kamatláb a számításhoz figyelembe vett hónapot követő második hónap első napjától alkalmazandó.

10. cikk

Közzététel

A Bizottság az állami támogatások visszatérítésére vonatkozóan érvényben lévő és a tárgyra vonatkozó korábbi kamatlábakat az Európai Unió Hivatalos Lapjában és tájékoztatás céljából az interneten teszi közzé.

11. cikk

A kamat felszámításának módszere

- (1) Az alkalmazandó kamat mértéke az azon időpontra vonatkozó kamatlábnak felel meg, amikor a jogellenes támogatást első alkalommal a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották.
- (2) A kamatlábat konszolidált alapon a támogatás visszatérítésének időpontjáig kell alkalmazni. Az előző évben felhalmozott kamat a következő években tovább kamatozik.
- (3) Az (1) bekezdésben említett kamatlábat a teljes időszakra alkalmazni kell a visszatérítés időpontjáig. Ha azonban a jogellenes támogatásnak a kedvezményezett részére történő első rendelkezésére bocsátása és a támogatás visszatérítésének időpontja között egy évnél hosszabb idő telt el, a kamat mértékét az éves időszakokra újra kell számolni, az újraszámítás időpontjában hatályos kamatláb alapulvételével.

